

Miha je vzel uro »narazen«, Jožek je pa gledal. Njegov obraz je bil zopet jasen. Misli njegove so pa splavale daleč v prihodnost, ko bo tudi on tak mojster kakor je danes Tončkov Miha. Miha mu pa prerokuje: »Vidiš, Jožek! Nekaj se boš že naučil pri meni. Potem boš šel pa še drugam. V mesto boš šel. Tam boš videl, kako delajo. Potem boš pa lahko namesto mene delal in popravljaj ure. Jaz ne bom več dolgo — star sem in bolehen.«

Obema urarjema so se posvetile oči. Miha se je skoroda poslavljajal od svojega ljubljenege opravila; Jožek je pa gledal v jasno bodočnost, kako bo enkrat res mojster.

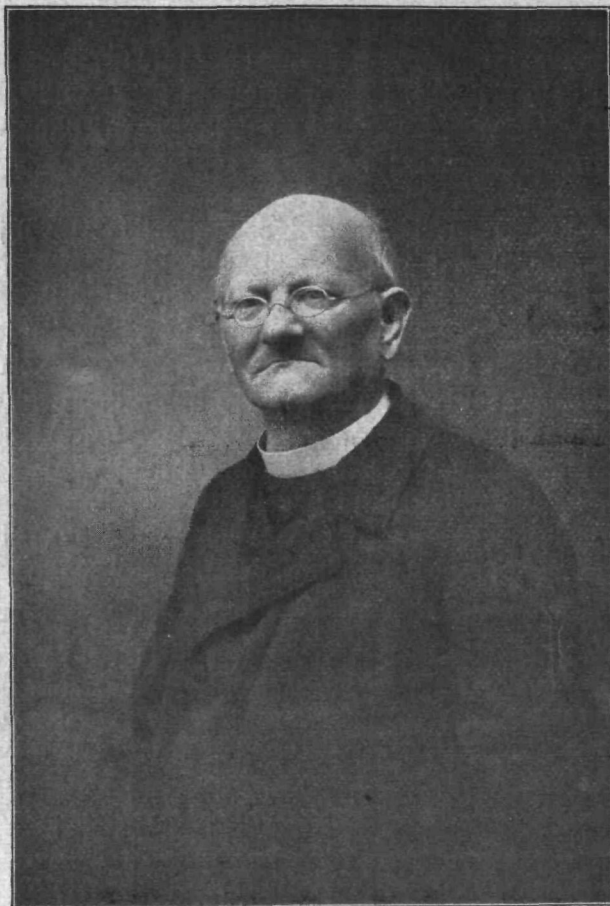
Pridnemu sotrudniku v čast!

Preden završimo ta letnik, se nam zdi primerno, da se spomnimo v njem šestdesetletnice rojstva, ki jo je obhajal v tem letu nekdanji marljivi sotrudnik »Vrtčev«, pesnik Fran Krek. Naj mu bo ta spomin skromen znak hvaležnosti za lepi venec pesmi, ki jih je v letih 1876.—1896. po »Vrtcu« poklonil naši mladini.

Pesnik Fran Krek je bratranec našega prezgodaj odišlega veljaka dr. Jan. Ev. Kreka. Rojen je bil v Selcih nad Škofjo Loko dne 9. aprila l. 1858. Oče mu je bil polzemljak Janez Krek, mati pa Marija r. Peternel, sorodnica nedavno umrlega kobaridskega dekana Jurija Peternel. L. 1868. je spravil tedanji selški kapelan Valentin Bernard Blažónovega Francka v škofjeloško šolo. L. 1871. je vstopil Fran Krek v Kranju v latinske šole. L. 1875. je bil sprejet, ker je odlično študiral, kot petošolec v Alojznico v Ljubljani. Ondi je potem dovršil višjo gimnazijo. L. 1879. je vstopil v ljubljansko duhovsko semenišče; l. 1882. pa zapel novo mašo v Selcih. Eno leto je potem bival kot prefekt v Alojznici, potem pa kapelanoval tri leta v Žireh, dve leti v Košani, dve leti v Cirknici in šest let v Cerkljah na Gorenjskem. Od leta 1896. — torej že nad 22 let — pa župnikuje na Vranji peči nad Kamnikom. V oddaljeni samoti se rad spominja srečnih dni, ko mu je bila mladinska pesem vir vse sreče na svetu.

Pesnikovati je jel Fran Krek kot petošolec za »Domače vaje« v Alojznici. Njegov hišni tovariš, po šolah eno leto starejši Danilo Majaron — danes odličen odvetnik v Ljubljani — ondaj pa zelo vnet pripovednik in sotrudnik »Vrtčev«, ga je nekoč pobodril, naj objavi svoje prvence v »Vrtcu«. Krek jih je bojzljivo izročil uredniku Iv. Tomšiču. Prvo in tretjo pesmico (»Iz dežja pod kap« in »Mladini«) mu je tedanji slovstvenik Fran

Levstik primerno popravil, druga (»Iz malega raste veliko«) je pa kar neizpremenjena zagledala beli dan. O, kako je to mladega pesnika užgalo! Še pridneje se je učil nele tega, kar je bilo potrebno za šolo, ampak tudi tega, kako treba pesniško misel izraziti prikupljivo in umljivo. Mnogo je Krek čital v pesnikih in premišljeval. A skoro čisto mu je upadel pogum za nadaljnje pesnikovanje, ko je jel l. 1880. v »Vrtcu« objavljati Fran Levstik pod šifro M—1 svoje nedosežne »Otroške igre v

Fran Krek.

pesencah«. Kakor vsa čivkajoča perjad utihne, ko zapoje slavec, tako so ondaj v »Vrtcu« tudi kar onemeli mladi pesniki in le strmeli nad prečudnim bogastvom in pestrostjo Levstikovega jezika.

In dobro je bilo to zanje. Ko je mojster utihnil, so boljši izmed njih spet poprijeli in bolje poprijeli. Leta 1884. je privabil urednik Ivan Tomšič Fran Kreka spet v »Vrtec«. Pridno je potem pesnikoval leto za letom. Mnog je letnik »Vrtca«, kjer se glasi Krek skoro v vsaki številki. Nekaj njegovih pesmi je bilo sprejetih tudi v šolska berila.

Visoko je spoštoval Fran Krek tudi »goriškega slavca«, pesnika Simona Gregorčiča. V zapuščini nadzornika Ivana Šolarja je našel v Kropi zvezek domačih nalog. Med njimi so bile tudi domače naloge tretješolca Simona Gregorčiča. Ena izmed njih je imela naslov »Moja rojstna vas«. Krek jo je prepisal in poslal pesniku Gregorčiču. Ta se je zelo razveselil. Zahvalil se je pristrčno Fran Kreku, a ga tudi pohvalil: »Vi že dalj časa hvalevredno delujete na mladinsko-slovstvenem polju.« Ta pohvala je Fran Kreka zelo genila. — Visoko čisla Fran Krek tudi prijateljstvo, ki ga veže s pesnikom in pisateljem Ksaver Meškom. In Meško ljubeznivo priznava: »Imam rad Franceta. Morda mi je rešil s svojim obiskom nekoč celo življenje. Najbrž bi bil ob tisti nevihti, ko je tresnilo v vaš veliki oltar, in je šla strela dol po cerkvi in pri oknu vun, opravljal v cerkvi brevir. Ker pa je prišel France, sem bil v župnišču in — rešen.«

Po smrti »Vrtčevega« urednika Ivana Tomšiča (1894) je jelo kmalu tudi Kreka zmanjkovati v »Vrtcu«. Leta 1896. je namreč prevzel v svoji župniji na Vranji peči tudi pouk v zasilni ljudski šoli. Poslej je imel opravka dovolj vsak dan z domačo mladino. In kakor mu je bila nekdanj mila mladinska pesem, tako mu je zdaj ljuba njegova šola v leseni — prav res: leseni koči na Vranji peči. Deca ga ljubi in se pridno uči, njegovi župljani so mu pa za poučevanje zelo hvaležni. Gorski učitelj pa rad zatrjuje: »Kadar se mi tudi v šolo ne bo več ljubilo, ali ne bom mogel več poučevati, tedaj vedite, da je blizu moj konec!«

A ob izrednih prilikah se mu le še zdrami pevska žilica. Za svojo šestdesetletnico nam je poslal ljubko pesmico »Slovo od mladine«, ki naj ji bo tu mesto:

Zdaj nadme prihrúmel
življenja je gruden.
Vaš stari prijatelj
je vedno bolj truden.

Vam majnik življenja
prekrasni še sije.
Veselje v nedolžna
vam srčeca lije.

A enkrat i vam bo
jesen nastopila.
Bog daj, da obilo
sadú bí rodíla!

Ko v božjo pa mene
zakopljejo njivo,
iz néba bom gledal
na vas ljubeznjivo.

A vi na gomílo
mi cvetk nasadite!
Potem pa se v »Vrtcu«
kot prej veselíte!

Želimo zaslužnemu mladinoljubu še dolg večer življenja!

